

V Praze, 26. února 2020

Rada Středočeského kraje
Krajský úřad Středočeského kraje
Zborovská 81/11
150 21 Praha 5

Vážená paní hejtmanko, vážení zástupci Rady Středočeského kraje,

jménem České společnosti pro ekologii (ČSPE) Vás oslovujeme v souvislosti s pastevními rezervacemi, jejichž zřízení Středočeský kraj umožnil a jejichž provoz podporuje. Jako odborná společnost sdružující vědce a odborné pracovníky spjaté s vědeckým oborem ekologie Vám chceme za podporu pastevních rezervací poděkovat a vyzdvihnout, v čem podle našeho odborného názoru spočívá jejich vědecký i zcela praktický význam.

Jistě víte, že stav evropské a zejména naší přírody není dobrý. Rychlý pokles přírodní rozmanitosti snad všech skupin organismů a drastický pokles početnosti a druhové rozmanitosti hmyzu jsou faktory, které začínají ohrožovat takzvané ekosystémové služby, tedy ty funkce přírody a krajiny, na nichž jsme všichni životně závislí – od opylování rostlin po tvorbu půd nebo likvidaci mrtvé rostlinné a živočišné hmoty. Tento pokles přírodní rozmanitosti již zasáhl nejen běžnou krajinu, ale dokonce i chráněná území. Ochrana přírody na tento problém teprve hledá adekvátní odpovědi, přičemž je zjevné, že sebebohatší společnost nemůže věčně spoléhat na „zahradnickou“ péči o poslední zbytky druhově bohatých stanovišť. A právě pastevní rezervace ve Středočeském kraji naznačují cestu, jíž by se toto hledání mohlo vydat. Středočeský kraj je v tomto průkopníkem, jedním z mála, který se může pyšnit zaváděním tohoto moderního ochrannářského přístupu, bohatě vyzkoušeného v několika západoevropských zemích.

Pastevní rezervace spravované o. p. s. Česká krajina jsou v celé střední Evropě unikátní způsobem péče, který je aplikován na dostatečné rozloze. Vycházejí z dlouho přehlíženého poznatku, že druhová rozmanitost rostlin a živočichů evropské přírody se v dávné minulosti vyvinula v přítomnosti velkých býložravců. Ty naši předkové vyhubili, aby je vzápětí nahradili tradičním hospodařením a pastvou domácích zvířat. Maloplošné, pracné a dnes již neefektivní hospodaření našich předků tak mimoděk umožnilo přežít mnohým rostlinám a živočichům. K zemědělským postupům středověku nebo baroka se již nevrátíme, ale alespoň na některé lokality můžeme vrátit aktéry, jimž evropská krajina a příroda vděčí za své přírodní bohatství. Takto je možné úbytek přírodní rozmanitosti alespoň lokálně zastavit a zvrátit.

Po pouhých pěti letech existence pastevních rezervací se ukazuje, že takzvaná přirozená pastva kombinovaných stád „divokých“ koní a turů dokáže na zanedbaných plochách bývalých vojenských cvičišť potlačit agresivní druhy trav a křovin, včetně jejich suché odumřelé biomasy, a zajistit návrat trávníků kvetoucích po celou vegetační sezónu. Znovu se daří rostlinám, jež zde v minulých letech doslova živořily – příkladem budiž zákonem chráněný hořec křížatý či hvozdík svazčitý. Spolu se vzácnými rostlinami se zvedají počty na ně navázaných druhů hmyzu. K těm patří ohrožení motýli

modrásek hořcový nebo modrásek hnědoskrvný. Přímo v ploše pastvin prosperují například i charismatičtí noční motýli bourovec jetelový či štetconoš jetelový, kteří jinde než na rozsáhlých květnatých trávnicích nedovedou přežít. Vedle denních a nočních motýlů zde prosperují populace vzácných a ohrožených samotářských včel, brouků vázaných na zvířecí trus, ale i ohrožených ptáků a savců.

Úspěchy pastevních rezervací ukazují, že osvědčené krajské úřady mohou být klíčovými při prosazování nových přístupů k ochraně přírody. Obrovský zájem široké veřejnosti napovídá, jak skloubit ochranu přírody se zájmem veřejnosti. Pozitivní ohlasy v médiích, včetně těch zahraničních a odborných, množství realizovaných exkurzí místních i zahraničních návštěvníků, to vše prozrazuje nadregionální a mezinárodní význam celého projektu. Dění v rezervacích pozorně sleduje odborná veřejnost u nás i v zahraničí. Do blízké budoucnosti si dovedeme představit řadu možností dalšího rozvoje, od vybudování moderního návštěvnického centra s ubytovacími kapacitami, až po organizování vzdělávacích a zážitkových pobytů pro nejrůznější typy zájemců. Podmínkou dalšího pozitivního vývoje však je další rozvoj pastevních rezervací, včetně zvětšení jejich rozlohy.

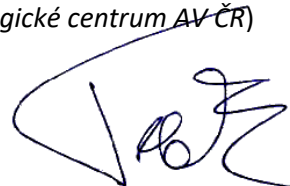
Tímto se přimlouváme za zachování a včasné rozšíření pastevních rezervací ve Středočeském kraji, zejména v prostoru bývalého vojenského prostoru Milovice-Mladá, kde je tato dobrá praxe díky podpoře kraje již zavedena. V případě jakýchkoliv dotazů či žádostí o doplňující informace se na nás neváhejte obrátit, rádi budeme odborně nápomocni.

S úctou za výbor České společnosti pro ekologii,

RNDr. Robert Tropek, Ph.D.

(předseda ČSPE; Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy a Biologické centrum AV ČR)

Česká společnost pro ekologii o.s.
Branišovská 31 370 05 České Budějovice
cspe@prf.jcu.cz www.cspe.cz
IČ: 22689991

Prof. David Storch, Ph.D.

(místopředseda ČSPE; Centrum pro teoretická studia Univerzity Karlovy a AV ČR a Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy)

Mgr. Lukáš Čížek, Ph.D.

(člen výboru ČSPE; Biologické centrum AV ČR)

RNDr. Ondřej Sedláček, Ph.D.

(člen výboru ČSPE; Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy)

Doc. Vladimír Remeš, Ph.D.

(člen výboru ČSPE; Přírodovědecká fakulta Univerzity Palackého v Olomouci a Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy)